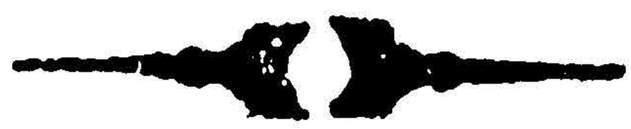

ဗိုလ်ဗိုလ်ရောင်

ဘုရားပျက်ကြီးအား

စတင်တွေ့ရှိခြင်း

နိဒါန်း

၁၇၂၁–ခုနှစ်၊ တံခူးလအတွင်း ရမည်းသင်းမြို့ ခရိုင်ဝန်မင်း ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးလှမောင်၊ ပျဉ်းမနားမြို့ ဗမာ့တပ်မတော်ခြေလျင် တပ်ရင်းအမှတ် (၁၇) တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်မှူးတင်အောင်၊ ဗိုလ်ကြီးကျော်ထွန်း၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း ဦးစိန်၊ ပြန်ကြားရေး အရာရှိ ဦးမောင်မောင် တို့နှင့် ရမည်းသင်းခရိုင် မြေကျေးရှင်းအရာရှိ ဦးမောင်ကလေး၊ ဦးမောင်မောင်မှန်းတို့ ဦးဆောင်လျက် ပျဉ်းမနားမြို့ အနောက် (၅) မိုင်ကွာ ပြန်ကပြေးကျေးရွာဒိုင် သာယာကုန်းရွာအနီးရှိ ဘိုတ်ပိန်းဘောင်ဆည်ကြီးကိုပြန်ကပြေးဒိုင် ပျဉ်းမနားဟောင်း၊ အလျင်လို၊ တဲကြီးကုန်း၊ ချိုင်းရွာဒိုင်များရှိ သူကြီးများ တောင်သူလယ်သမား ကျေးရွာလူထု လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ဆည်မို့ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည် အဆိုပါ ဆည်ကြီးမှာ ရှေးမင်း များလက်ထက် နှစ်ပေါင်း (၁၀၀) ကျော်ခန့်က တူးဖော်ထားခဲ့ သည့် ဆည်ကြီးဖြစ်ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ တို့က ငါးအင်းအဖြစ် လေလံရောင်းချခဲ့ရာမှ တဖြည်းဖြည်းတိမ် ကောပျက်စီးလျက် အနှစ် (၃၀) ကျော်အတွင်း ထိရောက်စွာ ပြုပြင်ခဲ့ခြင်းမရှိသဖြင့် ပျက်စီးခဲ့ရာမှ ယခုအခါတွင် ရေကာတာ တခု ရေလွှတ်တံခါးများ တပ်ဆင် ပြုလုပ်ထားရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ပျဉ်းမနားမြို့နယ် အတွင်းရှိ လယ်မြေကေပေါင်း နှစ်သောင်းကျော် အတွက် ရေလုံလောက်စွာ သုံးနိုင်သော တောင်သူလယ်သမား များ၏ အကျိုးပြု ဆည်တခု အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။

၃

ဖိုတ်ဖိုတ်ရောင် ဘုရားပျက်ကြီးအား တွေ့ရှိကြခြင်း။

ကျွန်တော်၏ဖခင် ကွယ်လွန်သူ ပြန်ကပြေးဒိုင်, သူကြီးဟောင်း ဦးအောင်ညွန့်သည် အင်္ဂလိပ်အစိုးရထံတွင် ဆည်ကြီးအား ငါးအင်း အဖြစ် လေလံရောင်းချခြင်းကို ကန့်ကွက်လျက် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၄ ခုနှစ်အတွင်း၊ လူထုဖြင့် သွားရောက် ဆည်ဖို့လုပ်ကိုင်လျက် ရှိစဉ် ၎င်းဆည်အနီးရှိ ဆည်ကြီးခေါ်ကျေးရွာသည် လူနေအိမ်ခြေ ကျဉ်းကြပ်သဖြင့် ဖိုတ်ဖိုတ်ရောင်, ဘုရားအနီးရှိ ကုန်းမြေတခုကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြပြီး သာယာကုန်း, ဟုအမည်ပေးလျက် ရွာသစ် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်၊ ထိုသို့ ရွာဘည်လျက် ကျေးရွာသားတို့မှာ အိုးအိမ်များ အသစ်ပြန်လည် တည်ဆောက်နေကြစဉ် ရွာနှင့် တဆက်တည်း တောင်ဘက်ကုန်းမြင့်ပေါ်တွင် သစ်ပင် ခြုံနွယ်များ အကြား၌ ဘုရားပျက်ကြီးအား မထင်မလျှား တွေ့ရှိကြပါသော် လည်း မိမိတို့၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကိုသာ လုံ့လ ပြုကြလျက် နေထိုင်ခဲ့ကြရာ လပြည့် ညတည လူခြေတိတ်အချိန်၌ ဘုရားပျက်ကြီးရှိရာ ကုန်းပေါ်မှ ငှက်ငယ်အပေါင်းဆူညံသံကြောင့် ရွာသားများ တကြည့်ကြသည့်အခါ ရောင်စုံလျှပ်စစ် မီးလုံးများ ကဲ့သို့ မြင့်ချီ နိမ့်ချီဖြင့် ဓါတ်မြတ်မွေသရီ ရောင်ခြည်တော် ကွန့်မြူးခြင်းအတွက် ငှက်ငယ်အပေါင်း ဝိုင်းရံမြူးထူးအော်ဟစ် လျက် ရှိခြင်းကို ဖူးမျှော်ကြရပါသည်၊ နောက်နေ့နံက်လင်းသည့် အခါမှစ၍ ထိုသတင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာများသို့တမုဟုတ် ခြင်း ပျံ့နှံ့ကျော်ကြားသွားပြီး သူကြီး ဦးအောင်ညွန့်နှင့် ကျေးရွာ သားတို့သည် ခြုံနွယ် သစ်ပင်များကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြလျက် ဘုရားပျက်ကြီးအား တတ်နိုင်သမျှ ပြုပြင်မွမ်းမံကြပါသည်။

ထိုဘုရားပျက်ကြီးမှ မကြာ မကြာ ရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်မြူးလျက်ရှိသဖြင့် အရပ်ရပ်မှ ဘုရားဖူးများ နေ့ညမပြတ် ရောက်ရှိပြီး အထူးပင် စည်ကားခဲ့ပါသည်၊ ၎င်းနောက် ပြန်ကပြေးရွာနေ မြေပိုင်ရှင်, ဦးညိန်း–ဒေါ်မကြီး သားသမီးတစု တို့က၊ ဘုရားဒါယကာခံယူလျက် ၁၂၈၉ ခုနှစ်အတွင်း၊ အဘယ သုပ္ပတိ ကုန်းတော် ဖိတ်ဖိတ်ရောင်စေတီတော်ဟူသော ဘွဲ့တော်ဖြင့် စေတီတော် တည်ထားကိုးကွယ် ခဲ့ကြပါသည်။ ယခင်ခေတ်ကောင်းစဉ်အခါက တနှစ် တကြိမ်ကျ တပို့တွဲလအတွင်း ဘုရားပွဲတော်များ ကျင်းပ ပူဇော်ခဲ့ပါသည်၊ ယခုတိုင် တံဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ညများ၌ ထိုဖိတ်ဖိတ်ရောင် စေတီတော်မှ ရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်မြူး ခြင်းကို ဖူးမျှော်ခွင့် ဖူးမျှော်ထိုက်၍ ကြုံကြိုက်သူများ ဖူးမျှော် ကြရသည်ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။

၁၉၄၀-ခု နှစ်ကစ၍ စစ်ဘေး စစ်ဒဏ်များ ဆက်ခါ ဆက်ခါတွေ့ကြုံခဲ့ကြပြီး သောင်းကျန်းမှု အန္တရာယ် နယ်ပယ်အခြေအနေ ချောမ်းမှုမရှိခဲ့သဖြင့် စေတီတော်ကြီးအား ပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ရာ ယခုအခါတွင် မြို့ရွာနယ်ပယ် ချမ်းသာယာလာသည်နှင့်အမျှ ဖိတ်ဖိတ်ရောင် စေတီတော်ကြီးအား ရွှေပြား သင်္ကန်းတော်များ ကပ်လှူပူဇော်ရန်နှင့် ပျက်စီးချို့ယွင်းသည့် ဌာနများကို ပြုပြင်ရန် သာယာကုန်းကျေးရွာရှိ ဂေါပကအဖွဲ့နှင့် ပျဉ်းမနားမြို့ ရဲအဖွဲ့ကြီးမှ တိုက်ပိုင် ရဲမှူး, ဦးအေးဖေ က ဦးစီးနာယကပြုလျက် ဂေါပက အဖွဲ့ကြီးကို ခိုင်မာစွာဖွဲ့စည်းပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဖိတ် ဖိတ် ရောင် စေတီတော်တည်ရန် ပန္နက်တော်စိုက်သည့် အချိန်မှစပြီး ဘုရားကြီး ပြီးမြောက်အောင်မြင်သည့်အထိ ကြီးကြပ် စီမံဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည့် ဘာနတ်ထံ ပုံလွန်တော်မူပြီဖြစ်သော ပြန်ကပြေးရွာ မှန်ကျောင်း ဆရာတော်, ဦးဥာဏိန္ဒ ရှာဖွေစုဆောင်း

ရေးသားတော်မူခဲ့သည့်ဖိတ်စိတ်ရောင် ဘုရားသမိုင်းမှာ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း ကုသိုလ်ရှင်အများ စေတနာပွားစိမ့်သောငှာ၎င်း ပျဉ်းမနားမြို့ အနောက် ၂၄-မိုင်ကွာရှိ ရှေးအခေါ် (တောင်မြို) ယခုအခေါ် တောင်ညိုရွာကြီး၏ အထုပ္ပတ္တိနှင့် ၎င်းကျေးရွာရှိ ဂန္ဓပလ္လင်ဘုရား စသည်တို့မှာ ဤဖိတ်ဖိတ်ရောင် စေတီတော်သမိုင်းနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိပါသဖြင့် ရှင်လူအများသိစိမ့်သောငှာ၎င်း မှန်မြတ်သည့်စေတနာဖြင့် ပြန်လည်ရေးကူး ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဖြူးရခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

(ပုံ) ကိုလေး (သူကြီး)
စံပြ, ပြန်ကပြေးရွာ၊
ပျဉ်းမနားမြို့နယ်။

ဗျာဒိဗ်၊

ပြည်သိုက်၊ တိုင်းသိုက်၊ မင်းသိုက်၊ မြို့သိုက်၊ စေတီပုထိုး အမျိုးမျိုး အဖြာဖြာ သိုက်များစွာတို့ကို သူတော်သူမြတ် ပညာတတ်တို့ မှတ်သားထားကြလေသည်၊ လူသုံးပါးတို့၏ဆရာသဗ္ဗညု မြတ်စွာသည် အနာဂတခေတ်ကာလ၌ ဖြစ်စ ပျက်ဆုံး သိမ်းကြီးမိန့်မှာ ဟောကြားသည့် ဒေသနာတော်ကို " ဗျာဒိပ်ဟု " ခေါ်ပါသည်၊

သမိုင်း၊

သူတော် သူမြတ် ပညာတတ်တို့ သိမှတ်ယူဆ ဟောပြသည့်စကားများ မှတ်သား၍ ထားခြင်းကို " သမိုင်းဟု " ခေါ်ပါသည်။

ရာဇဝင်၊

မင်းမျိုးစဉ်ဆက် နန်းတက် နန်းကျ မှတ်သမျှကို " ရာဇဝင်ဟု " ခေါ်ဆိုလေသတည်း။

ယခုရေးသားလတ္တံ့သော စကားအစဉ်သည် ရာဇဝင်ငုပ် သမိုင်းငုပ်၊ သိုက်ငုပ်၊ ဗျာဒိတ်ငုပ်၊ ဤကဲ့သို့ လေးပါးသော အငုပ်များကို ဖေါ်ထုတ်ဖွေရှာ စုံဆောင်းပါသဖြင့် သာသနာ ပသန သမိုင်းဟုခေါ်ဆိုသင့်ပါကြောင်း၊

ဗု-ဓံ-သံ-န ရတနာသုံးတန် ပဏာမံ အဟံ ဝန္ဒာမိ၊

ရှိခိုးပဏာမ ဝတ္တုဂါထာပါဠိ ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မဥ္စ ပူဇိတံ ခေတ္တံ သံဃဥ္စ ဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗံ ဂုဏဥ္စ နတ္ထာဟံ ဣမံ ဂန္ထံ မယံ လိခိံ ပဏာမ ယောဇနာ အနံမှာ အဟံ ဥာဏ်ိန္ဒဟု နာမဘွဲ့မည် ငါမထေရ်သည် ပူဇိတံ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ပူဇော်ရာ ဖြစ်တော်မူထသော ဗုဒ္ဓဥ္စ ဂဂ်ါဝါငွေ| သဲစုမက ပွင့်ကြသီးသီး ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတို့ကိုရင်း၊ ဂမ္ဘီရံ ပါဠိတော်၏ နက်နဲခြင်း အတ္ထ ယောဇနာ၏ နက်နဲခြင်း ဒေသနာတော်၏ အစဉ် နက်နဲခြင်း ပဋိဝေဒဥာဏ်၏ နက်နဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော နက်နဲခြင်းလေးပါးတို့ဖြင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော ဓမ္မဥ္စ တရားတော်မြတ်ကိုလည်းကောင်း ခေတ္တံ ကောင်းမှု ရေလောင်း မျိုးစေ့ပေါင်းတို့၏ လယ်မြေကောင်းသဘွယ် ဖြစ်တော်မူထသော သံဃဥ္စ မထေရ်သင်္ဃာတော် အပေါင်းတို့ကိုလည်းကောင်း သိပ္ပံ တ-နပဲ့ပြင် ဆုမ္မ သင်သော ယော်စဉ်ဆရာ ပုပ္ပါစရိယ ဓမ္မာစရိယ ဥပဇ္ဈာစရိယ ရှိသမျှ ဥသာံ ကျေးဇူး ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်ဝိုးတော်မူကုန်သော ဂုဏဥ္စ ဆရာ သခင် အရှင်သူမြတ်တို့ကို

လည်းကောင်း နံတွာ သန္တာရုံကြီး လက်စုံမိုးခါ ရှိခိုးပါ၏၊ နတ်တွာ ဉာဏ်သိုရုံကြီး ရှိခိုးပြီးမှ ဇုမ္ဗ ဓန္တဲ ဉာဏ်သို့တင့်ဆန်း သာသန ပသန္ဒ သမိုင်းကျမ်းကို မယံ ဥာဏ်ကြွမည် ငါမထေရ်သည် လီခံ လီခါမ စုဆောင်းရှာဖွေ ရေးသားပါဒို့သတည်း။

(ပုံ) ဦးဥာဏိန္ဒ၊
မှန်ကျောင်း-ဆရာတော်၊
ပြန်ကာပြေးရွာ။

နန်တပေါ်ရွာ ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်း။

ဘုရားရှင် ဘုရားမြင်တော်မမူမီ ရှေးကာလကပင် မစလရွာဟု အမည်တွင်လျက် စည်ပင်ပြန့်ပြောသည့် ရွာကြီးတရွာရှိခဲ့လေ၏။ ထိုရွာ၌နေကြကုန်သော လူတို့သည် နတ်တို့ကိုသာလျှင် ယုံကြည်စွာ ကိုးကွယ်ကြသဖြင့် တအိမ်လျှင် နတ်ကွန်းတဆောင်စီ ဆောက်လုပ်ကိုးကွယ်လျက် နေကြကုန်သတည်း။

ဘုရားရှင်၏ ဘိုးတော် အဥ္စန မင်းကြီးသည် ဆရာတော် ဒေဝိလ ရသေ့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးခါ မဟာသက္ကရာဇ် ရှစ်ထောင့် ခြောက်ရာ လေးဆဲ့ငါးနှစ် (၈၆၄၅) ခွင်းသည့်ဖြစ်ခါ တိုးတက်လာသော ကောဇာနှစ်ခု ဥတု ဟေမန္တ တပို့တွဲလတွင် ဇမ္ဗူဒီပါ မြေမျက်နှာသို့ ရှေ့စကြာဖြန့်ချိ လှည့်လည်တော်မူခဲ့ရာ တမ္ပဒီမ တိုင်းမချက်ဖွေသို့ ရောက်ရှိတော်မူလေခဲ့၏။

ယခု မိတ္ထီလာမြို့ရှိ မိတ္ထီလာကန်တော်ကြီး တူးဖော်ရန် နေရာကို သေချာစွာ မန္တက်ပြုလျက် ဆည်ဖို့လုပ်ကိုင်ကြရန် အမိန့်တော်မှတ်ပြီးမှ တောင်မျက်နှာ ဌာနသိ လည်ကြတော်မခဲဏ

မြစိမ်းတောင်အာနီး မစလရွာကြီးတွင် ခေတ္တစံမြန်းတော်မူခဲ့လေ၏။

မစလရွာသားတို့၏ နေအိမ်တိုင်းတွင် ထူးခြားသည့် အပြုအမူများကို အဋ္ဌနမင်းကြီး မြင်တော်မူလေလျှင်အဘယ်သို့ ပြုကြပါသနည်းဟု အမေးတော်ရှိရာ နတ်ကွန်း နတ်စင်များဖြစ်ကြောင်း သံတော်ဦးတင်ကြသဖြင့် "ဤရွာသည်ကားနတ်ပေါရွာတည်း။" ဟု အမိန့်တော်ရှိခဲ့သည်ကို အစွဲပြုကြလျက် မစလရွာမည်ကွယ်ပြီး နတ်ပေါရွာ တွင်ရစ်ခဲ့လေသတည်း။

မင်းကြီး ကြွချီတော်မူပြီးသည့်နောက် ခေတ္တ စံပယ်သော နန်းတော်နေရာတွင် ရွာကိုတဖန် ရွှေ့ပြောင်း နေကြကုန်သဖြင့် (နန်းတော်ပေါ်ရွာ) အမည်တွင်ခဲ့ရာ ကာလကြာမှ နန်တပေါ်ရွာ ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြပြန်လေသည်။

အဋ္ဌနမင်းကြီးသည် မဟာသက္ကရာဇ် ဖြိုပြစ်ပြီးနောက် ၆၈ ခုနှစ်မြောက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ သိဒ္ဓတ္ထ အလောင်းတော်မဟာကို ဖွားသန့်စင်လျက် သက္ကရာဇ် တရာ့သုံး (၁၀၃) ခုနှစ်ကြို ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ဝယ် သုံးလူ့ထွဋ်ထား မြတ်ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါသတည်း။

ဘုရားဖြစ်ခါ ကိုးဝါရမှီ ကောသမ္ဗီဝယ် ဃောသိတာရုံ ကျောင်းရွှေဘုံ သို့တတိယမြောက်ဒေသစာရီ ကြွရောက်တော်မူစဉ်ခါဝယ် သုမန နတ်မင်းတောင်းပန်ခြင်းကြောင့် (သုမန) တောင်ထိပ်ဖျား ကျောက်လျှားထက်ဝယ် ပါဒ စက်တဆူ ချနင်းတော်မူပြီး ဇမ္ဗူဒီပါ ကျွန်းမဟာသို့ ပြန်လည်ကြွမြန်းတော်မူခဲ့ရာ ပုဏ္ဏဒါယိကာ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော အရက်ခံ မွှေးထုံ့ ဂန္ဓာရုံ ရွှေကျောင်း၌ ကိန်းအောင်းစံပယ်တော်မူစဉ် နောက်တော်မကွာ အမြဲပါသည့် (အာနန္ဒာ) မထေရ် ဆယ်လီလက်မြောက် လျှောက်တော်မူသည်မှာ မဟာသုဂတာ အတုလဟု လောကဇွင့်ထား

မြတ်ဘုရား ဤသည်ဌာန ဤဒေသမှ လှည့်ကြွ ဒေသစာရီ အဘယ် မည်သော နဂရသို့ ကြွတော် မူပါမည်နည်းဟု လျှောက်ကြား တောင်းပန် အသနားတော်ခံလေလျှင် ရှင်တော်ဘုရား ဗျာဒိပ် ထား၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ချစ်သားအာနန္ဒာ ငါ၏သာသ နာသည် ရောင်ဝါတောက်ပ နေဝင်အနာဂတ ခေတ်ကာလ၌ စည်ပင်ပြန့်ပွားလတံ့သော ဘိုးဦးတောင်၊ သင်းပွင့်တောင်၊ မင်းဝံ တောင်၊ တန့်ကြည့်တောင်၊ မန္တလေးတောင်၊ မြစိမ်းတောင်၊ ဗိတ္တိဘောတောင် ဟူသော တောင်ထူး တောင်မြတ် ခုနစ်ရပ်သို့ ကြွတော်မူမည့်အကြောင်းကို မိန့်ကြားတော်မူပြီးမှ တမ္ဗဒိပ တိုင်း ဌာနသို့ ဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူခဲ့ရာ မြစိမ်းတောင်တော်ဖျားသို့ ဘုရားမြတ်စွာ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့လေသည် ထိုအခါဝယ် ဇေယန္တာ နတ်မင်း ကြည်ညိုခြင်းသဒ္ဓါအဟုံကြောင့် နံ့သင်းယုံ ရတနာ ပလ္လင်ကို ပြုပြင်ဖန်ဆင်းလျှက် သီတင်းသုံး စံနေတော်မူပါမည့် အကြောင်းအားဖြင့် လျှောက်ကြားလှူဒါန်းပါသတည်း။

(စကားချပ်)

★ ပျဉ်းမနားမြို့မှ အနောက် ၂၄ မိုင်ကွာ တောင်ညို ရွာကြီးအနီး ဂန္ဓပလ္လင်စေတီတော် တည်ရှိရာတောင်ကို မြစိမ်း တောင်ဟု ခေါ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဗျာဒိပ်ပေးတော်မူခြင်း။

ထိုမြစိမ်းတောင်တော်ဖျားရှိ နတ်မင်းလှူဒါန်းသည့် ဂန္ဓပလ္လင် ထက်ဝယ် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ သီတင်းသုံးနေတော်မူပြီးလျှင် ဘုရား သခင်သည် နတ် လူ-ဘီလူး သုံးဦးသောပရိသတ်တို့အား သရဏဂုံ ပဥ္စသီကိုတည်စေတော်မူပြီးမှ ဤဌာနဝယ် နှစ်ဦးအခါက ဝက်ရာဇာ ဖြစ်တော်မူခဲ့ဘူးကြောင်း ဗျာဒိပ်စကား မိန့်ကြားတော်မူပြီးမှ ထိုမှ တဖန် အင်္ဂဋ္ဌာန တချင့်ပေါင်းသော် တသောင်းကျော် အကွာ

ပိဗ္ဘိဘောတောင်မဟာသို့ ကြွတော်မူပြီးလျှင် ဤဒေသတွင်လည်း နှစ်ဥ်အခါက "ကြက်မင်း" ဖြစ်တော်မူဘူးကြောင်း ဗျာဒိပ်တော် စကား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ကြောင်းနှင့် တောင်ညိုရွာရှိ ဂန္ဓပလ္လင် ဘုရားတည်ရှိရာ မြစိမ်းတောင် သာယာကုန်းရွာ ဖိတ်ဖိတ်ရောင် ဘုရားတည်ရာ ပိဗ္ဘိဘော တောင်တော်များသို့ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဒေသစာရီ ကြွတော်မူခဲ့ကြောင်း သာဓကများတို့ဖြင့် ထင်လျှားစေပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပြန်လည်ကြွသွားတော်မူပြီးနောက် မြစိမ်း တောင်တော်ရှိ ဂန္ဓပလ္လင်တော်ကို ဗုဒ္ဓဿ ပရိဘောဂ ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီ တပဿီနှင့် နတ်, လူ, နဂါး, များစွာ သောသော ရောနှောထင်ထင် ထိုပလ္လင်ကို ရိုသေညွှတ်ခ ကိုးကွယ် ကြရကုန်၏။

(စကားချပ်)

ဖိတ်ဖိတ်ရောင်ဘုရားကြီး၏ အနောက်ဘက်ရှိ ပျဉ်းမနားမြို့မှ တောင်ညိုသို့သွားသည့် အစိုးရလမ်းကြီး၏ ဝဲယာတွင် ယခုတည် ရှိသည့် ကြက်ပြေးရွာ၊ ကြက်ဆူအိုင့်၊ ကြက်စားမြို့ကျော၊ ဘူးကွဲရွာ၊ တောင်တီးကျေးရွာ စသည်တို့မှာ တစပ်ထည်းလိုလိုပင် ရှိကြပါ သဖြင့် အလောင်းတော် ကြက်မင်းဘဝဝယ် ချွေရံသင်းပင်းများနှင့် အစာရှာဖွေ စားသောက်ရာဌာနကို ကြက်စားမြို့ကျော ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆူညံစွာ ပျော်ပါးရာဌာနကို ကြက်ဆူအိုင့် ဟူ၍ လည်းကောင်း ရန်သူနှင့်တွေ့၍ ပြေးခဲ့ရာဌာနကို ကြက်ပြေး ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်တွင်ပါကြောင်း။

ဒေဝဒတ်လောင်းမုဆိုးသည် အလောင်းတော်ကြက်မင်းအား ဖမ်းယူရန်လိုက်လံရာ ရေဘူးကွဲခဲ့သည့် ဌာနကို ဘူးကွဲဟူ၍ လည်းကောင်း ကြက်မင်းသည် ရန်သူ့ဘေးမှ အောင်မြင်စွာ

လှည့်ပြေးခဲ့ရာဌာနကို (ပြန်ခါပြေး) မှ၊ ယခုအခါ ပြန်ကပြေးရွာ ဟူ၍လည်းကောင်း ရန်သူ့ဘေးမှ လွတ်မြောက်ပြီးနောက် ရွှေပေါ် သင်းပင်းဖြစ်သည့် ကြက်များအားစုဝေးရန် အသံပေးခါအတောင် တီးခပ်သည့် တောင်ကုန်းကို အတောင်တီးမှ တောင်တီး ဟူ၍ တွင်ရစ်ကြောင်းဖြင့် သက်ကြီးများထံမှ ကြားသိရပါသည်။

ပြန်ကပြေးရွာ ပိဋကတ်တောင်နှင့် ဖိတ်ဖိတ်ရောင်ဘုရား ကြက်ပြေးရွာ၊ တောင်တီးရွာ၊ ကြက်ဆူအိုင့်ရွာ၊ ကြက်စားမြို့ကျော ဘုရားကွဲရွာတို့မှာ ခရီးမဝေးလှပါသဖြင့် ဤသမိုင်းတွင်ပါရှိသည့် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်တော် ဒေသစာရီရောက်ရှိစဉ် ပိဋကဘော ဌာနတွင် နှစ်ဉ်အခါက ကြက်မင်းဖြစ်ခဲ့ဘူးကြောင်း ဗျာဒိပ်ပေးခဲ့ သည်ဟူသော အကြောင်းများကို ဆက်စပ်ကြည့်ရှုပါလျှင် အလွန် ပင် ဆိမ့်လျှော်လှပါကြောင်း။

ဘုရင်ပေါ်ပေါက်ခြင်းနှင့်-မြို့နန်းတည်ခြင်း။

မြစိမ်းတောင်တော်အနီး နန်တပေါ်ရွာကြီးတွင် မြေတိုင်း သူကြီး၌ “ မယ်စောနန်း ” အမည်တွင်သည့် သမီးတယောက် ထွန်းပေါက်လျှက် ရှိခဲ့လေ၏။ မယ်စောနန်းသည် ရုပ်ဆင်းလက္ခဏာ ကြန်,အင်္ဂါများနှင့် ပြည့်စုံရကား အ ခါ တ ပါး ဝ ယ် ဝိဇ္ဇာမိုရ် ယောကျ်ားတဦးနှင့် ပျော်ပါးလေရာ သားတယောက်ထွန်းပေါက် ရရှိလေ၏။

ထိုသားသည် မော့ဂဇောက်ဟု အမည်တွင်လျှက် ဘုန်း လက်ရုံးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံသည့် ယောကျ်ားအာဇာနည်တဦးဖြစ် သဖြင့် အခါတပါးဝယ် ရောင်းရင်းသူငယ်ဖေါ်များနှင့် တောလယ် ကစား ပျော်ပါးသွားလာကြရာပြေးသွားသည့်သမင်ဖိုတကောင်ကို

ညွှန်ပြလျှက်အချင်းတို့ ဤသမင်ကား သေခြင်းကိုမသိ၍သာ ပြေးလွှားခါနေသည်ဟု ပြောကြားလေလျှင် ရောင်းရင်း သူငယ်ဖေါ်များက နာမည်ထူးလောက် မော့ဂဇောက် စိတ်နောက်သည့်ရောဂါအသင့်မှာရှိသလောဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ တယောက်နှင့်အများ အငြင်းပွားကြလျှက် ကျွန်ုပ်တမ်းလောင်းကစားမည် သင်တို့ကနိုင်လျှင် တရက်စီ လှည့်လည်၍ ငါကျွန်ခံမည် ငါကနိုင်လျှင် သင်တို့တတွေ ငါ့ကျွန်အားလုံးဖြစ်ရမည်ဟု ကတိထားကြပြီး မော့ဂဇောက်က (အသင်သမင်ဖိုသည် ရောက်ရာအရပ်မှ အသက်ဝိညာဉ်ကင်းလျှက် ငါ့အား စောင့်လော့ဟု) အမိန့်ပေးလျှက် ခြေရာကောက်၍ လိုက်ကြရာ သမင်သေကို တွေ့ရှိကြလျှင် အံ့ဘွယ်ရှိလောက် မော့ဂဇောက် ငါတို့ရှုံးချေပြီ ဆိုမြည်ကြလျှက် မော့ဂဇောက်ထံ ကျွန်ရင်းခံကြရလေသတည်း။

ခုနစ်ရက်အကြာတွင် မော့ဂဇောက်သည် ကျွန်များဖြင့် သွားကြပြန်ရာ သမင်သေ၏အနီးသို့ ဆိုက်ရောက်ပြန်လျှင် ဤသမင်ကား ရှင်ခြင်းကိုမသိဟု ဆိုပြန်၏ ထိုစကားကို ကျွန်တို့ကကြားလျှင် အချင်းတို့ ဤမော့ဂဇောက်သည် ယခင်လောင်းတန်းကို သူနိုင်၍ ဒို့တတွေ သူ့ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ကြရပြီ မဖွယ်ရာစကား ယခုတဖန်ဆိုတုံပြန်သည် သည်တခါမှ သင်းကို လုလုတော်လှန်ရတော့မည် ဆို၍ တဖန်လောင်းကြပြန်ရာ မော့ကဇောက်က သမင်သေအနီးမှ အာဏာပြလျှက် ဟယ်သမင် အသက်ဝိညာဉ်ယခုဝင်၍ လျှင်စွာကြွကြွ အမြန်ထလော့ဟု ဆိုလေလျှင် သမင်သေသည် လျှင်မြန်စွာထလျှက် ပြေးလေရာ နောက်ပါတို့မှာ နှစ်ကြိမ်တိုင် လောင်းတန်းရှုံးပြီး မော့ဂဇောက်၏ ကျွန်ရင်းများဘဝသို့ ရောက်ကြလေသတည်း။

ထိုသို့သော အခြင်းအရာကို မြစိမ်းတောင်ပေါ်ရှိ ရသေ့ကြီးကြားသဖြင့် ခေါ်ခါစစ်မေး မျှော်ခေါ်တွေးလျှက် လူသာမာန်

မဟုတ်ဟု သိရသဖြင့် ထိန်းသိမ်းဖြောင်းဖျ နည်းနာပြလျက် တစ မကျန်သင်ကြားပေးခဲ့ရာ တဆဲ့ရှစ်လနှင့်ပင် ယောက်ျားတို့အတတ် ပညာရပ်များကို တဖက်ကမ်းခပ် တတ်မြောက်ခဲ့ပေ၏ ဆရာတော် ရသေ့ကြီးသည် မော့ဂဇောက်၏ဇာတာ စန်းလဂ်များကို တွက်စစ် ကြည့်ရှုရာ ဘုရင်ဖြစ်ထိုက်သည့်အခါ ကြုံကိုက်သဖြင့် ၎င်း၏ဘခင် ဝိဇ္ဇာမိုရ်အား ခေါ်ယူတိုင်ပင်လျက် မြို့နန်းတည်ဆောက်၍ မှန်ကင်း တပ်လျှင် မိုးသံကြိုးခွင်းသဖြင့် တမ္ဗိပ တိုင်ကြီးအဝင် ပါဘာဂ္ဂိပုတ် ဘုရင်၏အာဏာစက် နှံ့သည်ရာဌာန ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ပြည်ပိုင် မင်းထံ ခွင့်ပန်ခြင်းမပြုမိသဖြင့် နတ်တို့မနာလို ဖျက်သည့်အကြောင်း သိရှိရကား ဘခင်ဝိဇ္ဇာမိုရ်၏ အကူအညီကိုယူစေလျက် ပါဘာဂ္ဂိပုတ် ဘုရင်မင်းထံ အမိန့်တော် သွားရောက်ခံလေရာ ပြည့်ရှင်မင်းက အသင်ဖွားရာ နန်တပေါ်မှာတွင် နန်တပေါ်မြို့ဟု သမုတ်ပြီးကာလ မြို့တော်၏တံခါးမှ သေးပါးသောမျက်နှာ တာတာသောင်းအကွာ၌ နယ်သတ်သီးခြား တရားနှင့်အညီ မင်းလုပ်တော်မူရန် မိန့်မှတ်တော် မူပြီး ထီးသုံးနန်းထိုက် ကြို့ခြေနင်း ဆင်မြင်း ဗိုလ်ပါ မင်းခမြောက် တန်ဆာတို့နှင့်တကွ မောရိယမြို့မှ ဆက်သလာသော မိဖုရားငယ် သုပဘာဒေဝီနှင့် ထိမ်းမြားလျက် ရာဇာဘိသိက်ခပ်နိုပ်တော်မူပြီးလျှင် ပိဋကတ်ပေဒင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော (ဝရသုပေဘ) ခေါ် အမတ်ငယ်ကိုသည်း ထည့်အပ်တော်မူလိုက်သဖြင့် နန်တပေါ်မြို့ကို ထီးနန်းတုံးစံမကျွင်းကျန်ဘဲ ထီးဖြူအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်တော်မူလေ၏။

မြစ်မိမ်းတောင်နှင့် ပိဋ္ဌိ ဘောတောင်များတွင်
စေတီတော်များတည်ထားခြင်း။

မော့ဂဇောက်မင်းသည် အဇာတသတ်မင်းဖြိုကျွင်းသက္ကရာဇ် ၁၄၆ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း(၄)ရက် ၅တနေ့ဖွား သက်တော် ၂၄ နှစ် သက္ကရာဇ် ၁၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် မင်းပြုတော်မူ၍ နန်းစံ ၁၂ နှစ်

သက်တော် ၅၆ နှစ်၊ သက္ကရာဇ် ၂၀၂ ခုနှစ်တွင် နတ်ရွာလားတော်မူသည်။

သားတော် မော်ဇော်ကန္တုမင်း ဆက်လက်နန်းတက်၍ နန်းသက် ၁၅ နှစ်၊ ကြာသည့်အခါ ပါဘဋ္ဋိပုတ်ပြည် ဓမ္မာသောကမင်းထံမှ ဓါတ်မြတ် ၃၇ ဆူ၊ အသပြာတထောင်စီကို အပ်တော်မူလျက် အမိန့်တော်ရှိသည်မှာ တရားထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းတို့ မှတ်တော်မူရန် အသင်တို့၏ နိုင်ငံသို့ ချွန်ပုံမထေရ်ကြွလာပေမည် မထေရ်ညွှန်ရာ ထိုနေရာတွင် စေတီတည်ထား ကိုးကွယ်ကြစေရန် သဝဏ်လွှာပါး၍ မိန့်ကြားတော်မူ၏ ၎င်းနောက် ဂုန္ဒဂုတ္တမထေရ် ကြွလာတော်မူပြီး ဇေါတမမြတ်စွာ အလောင်းတော်မဟာသည် နှစဉ်အခါက ဝက်မင်းဖြစ်စဉ် ပျော်ပါးကျက်စားခဲ့ဘူးသော မြစိမ်း တောင်နှင့် ကြက်မင်းဖြစ်စဉ် လှည့်လည်ပျော်ရွှင်စွာ စံတော်မူခဲ့ ဘူးသော ဗိဿဘောတောင် ထိုတောင်တော် နှစ်ဖြာထက်ဝယ် စေတီတော်များ တည်ထားကိုးကွယ်ရန် ငွေပန္နက်စွဲတော်မူ လေသတည်း။

နန်တပေါ်မြို့နယ်အတွင်း ကျရောက်လာသည့် ပန္နက်နှစ် ဖြာကို မြစိမ်းတောင်တော်တွင် (ဝရသုဓမ္မာ) ခေါ် အမတ်တဦး အား စေတီတော်တည်ရန် လွှဲအပ်တော်မူ၍ (ဝရသုဗောဓ) အမတ် အား ဗိဿဘောတောင်တော်သို့ စေတီတော်တည်ရန် လွှဲအပ်တော် မူလေသည်။

မြစိမ်းတောင်တော်တွင် ဝရသုဓမ္မာ, အမတ်စီမံသည်မှာ။

ဤတောင်တော်သို့ သက်တော်ထင်လျှားမြတ်ဘုရားကြွလာ တော်မူစဉ် အခါက ဇယန္တာမည်ရှိ နတ်ဒေဝက လှူဒါန်းထားသည့် ဗုဒ္ဓသာသနာဘုရားစံရာ ဂန္ဓပလ္လင်မှာခြံ နှယ်ဖုံးလွှမ်း ဟောင်းနွမ်းလျက် ရှိရာတွင် ထပ်မံ ရှင်းလင်းခါ သရီယမါတ် မွေတော်မြတ်တို့ကို

ရွှေကလာပ်တွင်ပတ္တမြားဖြင့် စီချယ်မွမ်းမံသောကြုတ်တော်တွင်းသို့ ထည့်သွင်းလျှက် ဂန္ဓပလ္လင်ထက်ဝယ် စံပယ်တော်မူစေ၏။

သတ္တဌာန စံတော်မူခန်းကိုလည်း အစဉ်အတိုင်းထားရှိ၍ နှစ်ကျိပ်နှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပုံတော်ကိုလည်း ရွှေစင်ကို သွန်းလုပ်လျှက် ပါတ်လည်ထားပြီး ခမည်းတော် မော္ဂဇောက်မင်း မယ်တော် သုပဘာဒေဝီနှင့်တကွ မော်ဇော်ကန္တုမြင်း မိဘုရားကြီး တို့၏ ရုပ်ပုံကိုလည်းကောင်း စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး လေးပါး သိကြားမြဟ္မာ အစရှိသော ရုပ်ပုံတော်တို့ကိုလည်း ရွှေစင်ကိုသွန်း လုပ်၍ ပလ္လင်၏ ပါတ်လည်တွင်ထားရှိပြီး ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ရွှေပြား တွင်ရေးကူးလျှက် ဌာပနာခြင်းအမှုကို ပြုလေသတည်း။

ဤသို့ ဝရသုဗေဒ, အမတ် စိမ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် မေ့တော် ဓါတ်၏ ကြီးမြတ်သော ကြက်သရေတော်ကို ဖူးမျှော်ရသည့်အခါ မော်ဇော်ကန္တုမြင်းကြီးသည် ဖရဏာပီတိ ၵွမ်းဆိထိသို့ လွှန်အိ ထပ်ထပ်ရှိတော်မူပြီးလျှင် အမတ်ကြီးအားလည်း ပညာတတ် ကဝိ တဆူဟူ၍ ဖန်တလဲလဲချီးကြူး၍ မဖဲနိုင်ဘဲ ဆုလာဘ်များစွာဖြင့် ပေးကမ်း ချီးမြှောက်တော်မူလေသည်။

ဗိတ္ထိဘောဇ်တောင်တော်တွင် ဝရသုဗေဒ, အမတ်စိမ်သည်မှာ။

ဝရသုဗေဒ, အမတ်မှာလည်း နောက်ပါငယ်သား လူအများ ဖြင့် ဗိတ္ထိဘောခေါ် တောင်တော်သို့ လာခဲ့ပြီး အရှင်မထေရ်ပန္နက် ပြုရာဌာ ဌာပနာတွင်းအနက် ရှစ်တောင် တောင်မြောက် အရှေ့အ နောက် ရှစ်တောင်စီ နံရံလေးဘက်မှာ သံပြားကာ၍ သံပြား အတွင်း ကြေးနီပြားကာလျှက် ၎င်းအတွင်းခရသင်းပမာ ဖြူလှစွာ သော ဘော်သာခွာ ငွေပြားကိုကာပြီးလျှင် အောက်အခင်းတွင် လည်း ကျောက်လှာ ကျောက်ချပ်တို့ကို သေသပ်ချောမောစွာ ခင်းပြီးမှ ရွှေသည်းတိုင် နှစ်တိုင်ကို တလံခြားကွာ ခိုင်ခန့်စွာ

တောင်မြောက် တည့်ဘည့်စိုက်ထူလျက် ငွေသားအတိဖြင့်ပြီးသော ဘုမ္မဒေဝ ရုက္ခဒေဝ နတ်ရုပ်တို့က ဓါတ်တော်ကိုရှိခိုးဟန်မျက်နှာခြင်းဆိုင်ခါ ရွှေသည်းတိုင်မှာ ကပ်ထားလေသည်။

ကြေးနီ ထမ်းပိုးကိုလည်း ကျောက်မျက်ရတနာ အမျိုးမျိုးဖြင့် စီချယ်၍ ရွှေသားအတိဖြင့် ပြုလုပ်သည့် ဧယာဥ် ပုခက် တွင် ပြည်တန်ပတ္တမြား ကျောက်မျက်ရတနာများတို့ဖြင့် စီ ချယ် ထား သည့်ပြင် သတ္တဋ္ဌာန ခုနှစ်ခမ်း အသီတိ ရှစ်ကျိပ် အဋ္ဌဝီသ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ပါးသောရုပ်ပွားတော်များကို ရွှေသားအတိဖြင့် သွန်းလုပ်လျက်ဌာပနာပြီးမှ မင်း၏ ဘိုးတော် ဘွားတော် ခမည်းတော် မယ်တော်မှစ၍ မိဖုရား သားတော် သမီးတော် အမတ် စစ်သူကြီးတို့၏ ပုံကိုကိုယ်အလေးနှင့်အမျှ ရွှေကိုသွန်းလုပ်၍ရှင်း သိကြား ဗြဟ္မာ စတုမဟာရာဇ် စသောနတ်မင်းတို့၏ ရုပ်ပုံကိုလည်း ငွေကိုသွန်းလုပ်၍ရှင်း ဌာပနာတိုက်အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းတည်ထားလေသတည်း။

နန်တခေပါမြို့နှင့် ဗိဗ္ဗိဘောတောင်တော်စပ်ကြား ခရီးအကွာ တာတသောင်းခြားသဖြင့် လူဘသောင်းရွေးကောက်သျက် ခရီးလမ်းကိုပြင်ဆင်စေသည် ခရီးမှန်းဆ တသောင်းတာအသယ်ကျသော (စံလွှာဘ်ရွာ) မြေတိုင်းသူကြီး မောင်ရန်က၊ မိမိကျေးရွာ အနီး • စံလွှတ်ကုန်းတော်ပေါ်၌ သရီယဓါတ် မွေ့တော်မြတ်ဘို့ ကိမ်းဝပ်စံပယ်တော်မူရန် မဏ္ဍာပ်တော်နှင့် မင်းကွန်း စံနန်း အဆန်းအပြား ဆောက်လုပ်ထားလျက် သဲ ဖြူ ရာ ဇ မှ တ် ပင်ရှင်ငှက်ပျောတံခွန်ကြက်လျှာ မြူတာ ရေ ချ မ်း အိုး ပန်းအမျိုးမျိုးတို့ကိုပါ မကျန်အောင် အထူးစီမံလျက် ဆင်စာ မြင်းစာ ထင်း ရေ အိုး ခွက်အထွေထွေ အရပ်ရပ် မလစ်လပ်ရအောင် စီမံဆောင်ရွက်နှင့်ရ၏။

သက္ကရာဇ် ၂၁၈-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း [၁၄] ရက်နေ့ နေဝင်အကျော် တမောင်းမော်အခါဝယ် အောင်စည် အော င် တပ်

အောင်မောင်းခပ်လျက် အောင်တပ်ဆော်ဟီး အောင်စည်တီးခါ ပဿာဒုံမင်း ခရှသင်းနှင့် ခွက်ခွင်းတလီ ကြေးစည်ထမ်းပိုး မရိုး မှုတ်တီး မီးဒုံ မီးအုံ မီးပုံး မီးကြာ မီးများစွာတို့ဖြင့် ဝန်းကာ ရံပါလျ် ဓါတ်တော်စံ ရွှေပြသာဒ် ကို ရှေ့ဦးကပင့်ဆောင်လျက် မော်ဇော်ကန္နမင်းတရား မိဖုရား သားတော် သမီးတော် မှူးတော် မတ်တော် စုံညီစွာဖြင့် ဓါတ်တော်မြတ်ကို ပင့်ဆောင်တော်မူခဲ့ရာ (စံလွှတ်ရွာ) မင်းကွန်းနန်းသို့ ကဆုန်လပြည့်နေ့ နေဝန်းမပေါ်မီ ဆိုက်ရောက်တော်မူ၏။

မင်းတရားကြီးလည်း အမှုတော်ထမ်း မောင်ရန်၏ စီမံထားပုံအလုံးစုံကိုမြင်သဖြင့် ဟဒယရွှင်ပြုံး နှလုံးတော်ကြည်လှ၍ မောင်ရန်အား ဆုလာဘ်များစွာဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူလေသတည်း။

မောင်ရန်နေသည့် စံလွှတ်ရွာမှာ ကာလရှည်ကြာသဖြင့် (မောင်းရန်းရွာ) ဟု ခေါ်တွင်လျက် ပျဉ်းမနားမြို့မှ အနောက် မြန်မာ ၅ တိုင် အင်္ဂလိပ် ၁၀ မိုင် အကွာ တောင်ညိုရွာသို့ သွားသည့် ကားလမ်းဘေး၌ ယခုတိုင်တည်ရှိပါသည်။

ဓါတ်တော် ခေတ္တတန့်နားသည့် စံလွှတ်ကုန်းတွင်လည်း ပြေကြီးချမ်းသာစေတီတော်ဟူ၍ တည်ထားကိုးကွယ်ကြပါသည် ယခုအခါ (ဘုရားကုန်း) ဟု ခေါ်တွင်လျက်ရှိပါသည်။

ထိုကုန်းတော်မှ ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၂) ရက်နေ့၊ နေစက်ခမိ နေစွယ်ချိ၍ နေခြည်ထွက်စ ဗိဿိဘောတောင်တော်သို့ ကြွတော်မူခဲ့ရာ အဇတာ ကောင်းကင် မိုဃ်းတိမ်ပြင်တို့သည် တိမ်ဖြူ-တိမ်ဝါ-တိမ်နီကာ၍ တိမ်ပြာ-တိမ်နက် မျက်နှာကျက် ပမာ ဖြန့်မိုးကာသိ နေ့ပျောက်ကိုမျှ မပေါ်ရအောင် ဓါတ်တော်

ပင့်သူ ခပ်သိမ်းလူတို့အား ပိတ်ဖုံးကာဆီး မျက်နှာကျက်ထီးကဲ့သို့ ခရီးဝေးစွာ ကောင်းကင်ကပ ါလာ၍ မဂ်လာဘုမ္မိ ပဋိရူပ ဗိဗ္ဗိဘောဌာနသို့ ညနာရီခေါ် လေးဗဟိုရ်ကျော်တွင် ဆိုက်ရောက်တော်မူကြလေသတည်း၊

များစွာသော ပရိသာတ်တို့ နေထိုင်ရန် အခမ်းအနား များကို တင့်တယ်စွာ နေရာတကျစီမံခြင်း သရီယဓါတ် မွေတော် မြတ်တို့ ကိမ်းဝပ်စံပယ်တော်မူရန် အသင့်စီမံထားခြင်း ပရသုခဗာဓ, အမတ်၏ အလုံးစုံအရပ်ရပ် မလစ်လပ်ရအောင် စီမံထားခြင်းတို့အတွက် မော်ဇော်ကန္ဒုမင်းတရားသည် အထပ်ထပ် အသီလီ ချီးကြူးတော်ပနာပြုလျက် ဆုလာဘ် များစွာ ချီးမြှင့်တော်မူလျက် အတီးအက အဝဝ ပွဲသဘင်တို့ကို ဆင်ယဉ်ကျင်းပတော်မူစေပြီး သက္ကရာဇ် ၂၁၈-ခုနှစ်၊ ကဆုန် လပြည့်ကျော် (၄) ရက်နေ့တွင် ဓါတ်တော်များကို ရွှေးယာဉ် ဌာပနာတိုက်တော်တွင်းသို့ ထည့်သွင်းတော်မူပြီးမှ ဝရသုဗောဓ, အမတ်နှင့် သူကြီး, မောင်ရန်တို့အား စေတီတော်တည်ရန် ကိစ္စ အဝဝကို လွှဲအပ်တော်မူခဲ့ပြီး ပြည်တော်သို့ ပြန်လည်ကြွချီတော် မူလေသတည်း။

ဝရသုဗောဓ, အမတ်သည် အမိန့်တော်အတိုင်း စေတီ တော်ကို မဟာရံ တံတိုင်းနှင့်တကွ လုပ်ကိုင်ပြီးစီးလျှင် ဘုရား၏ မြောက်မျက်နှာ အုဋ္ဌဂူလှိုင်ကိုဟည်ထား၍ ဂူဘွင်း၌ ကျောက်စာ ကမ္ပည်းထွင်းလျက် ဖိတ်ဖိတ်ရောင်လက် မြေပန္နက် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဗိဗ္ဗိဘောတောင်တော်ဟူ၍ လည်းကောင်း မြို့နိမိဘ်တောင်အမည်ကို နောင်ကြာရှည်ကာလ လျှား သော်လည်း နောက်သားတို့သိရှိရန်ကို အက္ခရာတင်ခဲ့၏ဘုရား၏ အနောက်မျက်နှာတွင်လည်း ပဋ္ဌာန်းကျောင်း အာရုံခံ တန်ဆောင်ကြီးကို ခမ်းနားစွာ တည်ဆောက်ခဲ့၏

ထို[နန်တပေါ]မြို့နယ်အတွင်း ဘုရားသုံးဆူဂူတလုံးကား ဂန္ဓပလ္လင်ဘုရား၊ပြည်ကြီးချမ်းသာဘုရား၊ဖိတ်ဖိတ်ရောင်ဘုရားနှင့် ကျောက်စာ ဂူလိုဏ်တို့မှာ မော်ဇော်ကန္နမင်းကြီး တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့သည့် သီရိဓမ္မာသောကမင်း၏ စေတီပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်တွင် အပါအဝင်များဖြစ်ပါသတည်း။

မော်ဇော်ကန္နမင်း နန်းသက် ၂၀-နှစ်တွင် နတ်ရွာလား ခဲ့ရာ သားတော် မောင်ဘိုသည် အရွယ်မရောက် ရှိခဲ့သဖြင့် တူတော်ကံနက်မင်း နန်းတက်ရ၏ တလအကြာတွင် ထိုမင်းမှာ ကျောက်ရောဂါဖြင့် ကံတော်ကုန်ပြန်ရာ ၁၄-နှစ် အရွယ် ရှိ မောင်ဘိုကိုပင် နန်းတင်ရလေသည် မောင်ဘိုသည် ဘုရင်အဖြစ် ခံယူလျက် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ခဲ့ရာ သားတော်များ ထွန်းကားခြင်းမရှိဘဲ (မြနှင်းရည်—စောနှင်းရည်) ဟူသည့် သမီးတော်နှစ်ပါးသာလျှင် ထွန်းပေါက်ခဲ့လေသည်။

သမီးတော်အကြီး မြနှင်းရည်မင်းသမီးအား သရေခေတ္တရာ ပြည် ဘုရင်ထံ ပဏ္ဏာတော်ဆက်သွင်းလျက် မဟာမိတ်ပြုရသည် တရံသောအခါ မြနှင်းရည်မိဖုရား၏ နားဍောင်း၌ ကိမ်းအောင်း သော ဓါတ်မြတ်မွေသရီ ရောင်ခြည်တော်ကွန့်မြူးသည်ကို နန်းတွင်းသူအများထင်းလျှားမြင်ရာ စုံးတောက်သည်အထင်ဖြင့် ဘုရင်ကိုလျှောက်တင်ရာ ယုံကြည်တော်မူသဖြင့် ဒါဏ်ခပ်၍ နှင်လေလျှင် ရိုးမတောင်တန်း နွားလမ်းအတိုင်း ခမည်းတော် စံရာ နန်တပေါမြို့သို့ ပြန်လည်တော်မူခဲ့ရ၏။

ထိုစဉ်အခါဝယ် ပဲခူးမြို့နယ်အတွင်း ဆင်ဖြူ ဆင်ကျား ပေါသဖြင့် အမတ်ကြီး အမတ်ငယ် မင်းသား မင်းမြေး စသည် တို့သည် မိမိတို့တပ်စီး တပ်နင်းများနှင့်တကွ တာဝေကြပြီး ဖမ်းစီးကြလေရာ သဝံကြီး သဝံငယ် မင်းသားညီနောင်တို့ တာမှ ဆင်များလွတ်ထွက်သွားသဖြင့် နောက်လိုက် မိုလ်ပါ

များဖြင့် ဆင်၏နောက်သို့ လိုက်ခဲ့ကြရာ တမ္ဗဒီပတိုင်းဝင် နန်တပေါ မြို့၏ နယ်သတ်မှတ်တိုင်နှင့် အုဋ္ဌဂူလှိုင်ကိုမြင်၍ ဂူတွင်းရှိ ကျောက်စာကို ဖတ်ရှုကြလေရာ မိမိတို့နယ်ပယ်မဟုတ်ကြောင်း သိရသဖြင့် ဂူ၏မြောက်ဘက် စမ်းချောင်းဘို့ ဆင်းသွားသည့် ဆင်ကို မြင်လျက်လည်း နယ်လွန်ပြီး စော်ကားရာရောက်ချေမည်ဟု မလိုက်ကြဘဲ ဆိုင်းငံ့ကြလျက် နယ်ရှင်ဘုရင်မောင်ဘိုထံ စာတမန် စေလွှတ်သည်မှာ။

ပြည်အစိုးစို မြို့အတန်တန် ပဏ္ဍာခံရ ရန်ဘက်ကင်းကွာ ပြည်ဟံသာ မြို့နဂရာမှ ဆင်ဖြူ ဆင်ကျား ထွက်ပေါ်ပြေး၍ မင်းသားနောင်ညီ လိုက်လာသည်တွင် အသင်စိုးပိုင် အုဋ္ဌဂူလှိုင်နှင့် ကျောက်စာတိုင်ကို ဘုန်းလှိုင်ပျံ့သင်း နောင်ညီမင်းတို့ မြင်လျှဦးသောခါ မလိုက်သာဘဲ ဖြစ်သည့်နဲကြောင့် ရပ်စဲငံ့လျက် ရှိချေသည်။

သို့ဖြစ်သည်ကြောင့် ဆင်ကိုလက်ရဖမ်းဆီး ဆက်သရန် အကြောင်း ပေးပို့သည့် စာတမန်ကို ဘုရင်မောင်ဘို တွေ့ရှိရာဝယ် အမျက်ဒေါသ ပြင်းစွာရှလျက် နန်းစံတူခြင်း နောင်ညီမင်းတို့ သင်တို့ထီးပိုင် ငါထီးပိုင်တည်း ဘုန်းပြိုင်အာဏာ မဆိုင်ရာကို သင်တို့ဆိုသည် သို့ဖြစ်သည်တွင် ဘုန်းဝေရာဇာ သီးခံပါမည် ဆင်ကိုဖမ်းလျက် ငါမဆက်ဟု ပြန်ကြားလိုက်ရာ မင်းသားညီနောင်တို့မှာ ယမ်းပုံမီးကျ ဒေါသအမျက် ပြင်းစွာထွက်လျက် ကနက်ထီးဖြူ အရယူမည်ဟု ကြုံးဝါးကြပြီး စစ်သည်ဗိုလ်ပါများနှင့် နန်တပေါ မြို့ကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သည့်အခါဝယ် ဘုရင်မောင်ဘိုသည် စစ်ရေး ရှုံးနိမ့်လျက် အရှေ့တောင်တန်းသို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးလေရာ သဝံကြီးတပ်နှင့်တွေ့၍ ကွပ်မျက်သဖြင့် ဘုရင်မောင်ဘို နတ်ရွာ လားရချေ၏။

သဝ်ညီနောင်တို့သည် နန်တပေါ်မြို့ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းယူပြီးနောက် မင်းသားအငယ် သဝ်ငယ်က ဘုရင်မောင်ဘို၏ သမီးတော် စောနှင်းရည်အား မိဖုရားမြှောက်လျက် ထီးနန်းအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်တော်မူလေသည်။

ဘုရင်မောင်ဘိုနတ်စိမ်းဖြစ်ပြီး မင်းချင်းတဦးအား ဝင်ရောက်ပူးကပ်လျက် နယ်စားများတောင်းခံရာတွင် အရှေ့တောင်တန်းမှာပင် နတ်ကွန်းဆောက်စေလျက် ထိုတောင်ကိုအပိုင်စားရန် သဝ်ကြီး အမိန့်တော်မှတ်ခဲ့သဖြင့် မောင်ဘိုစောင့်တောင်ဟုအမည်တွင်ခဲ့ရာ ကာလရွေ့ကြာခဲ့၍ ဖိုးစောင့်တောင်ဟု ယခုတိုင်ခေါ်ဝေါ်လျက် ရှိကြလေသည်။

သဝ်ကြီးမင်းသားမှာလည်း ပဲခူးနန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးစံတော်မူရသည့်အခါ ဆင်ကြားရှင်ဘွဲ့ ရတော်မူလေသည်။

မောင်ဘိုစောင့်တောင်မှ (ဖိုးစောင့်တောင်) အမည်တွင်သည့်တောင်မှာ ပျဉ်းမနားမြို့၏ မြောက်ဘက် ၁၀ မိုင်ခန့် အကွာတွင် အရှေ့နှင့် အနောက်တန်းလျက် တည်ရှိပြီး ညို့ညို့မှိုင်းမှိုင်းဖြင့် ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသွားမီးရထားလမ်း၏ လက်ဝဲဘက် ပျဉ်းမနားမြို့ အလွန်တွင် တွေ့မြင်ရသည့် တောင်တန်းကြီးဖြစ်ပြီး ရမည်းသင်းသစ်တောခရိုင် အပါအဝင် (ဖိုးစောင့်ကြိုးဝိုင်း) ဟု သတ်မှတ်ထားရှိပါသည်။

စောနှင်းရည်, မင်းသမီးသည်လည်း အမတော်စံရာ သရေခေတ္တရာသို့ တမန်စာခွေပို့လေသည်မှာ ခမည်းတော်သည် ပဲခူးဘုရင်၏သား သဝ်ညီနောင်တို့ လုပ်ကြံသဖြင့် နတ်ရွာစံပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ညီမတော်မှာလည်း ရန်သူဖြစ်သည့် မင်းသား သဝ်ငယ်နှင့် ထီးနန်းစံနေရသဖြင့် စိတ်မချမ်းသာကြောင်း ဖြစ်ပျက်သမျှ အလုံးစုံကို ကုန်စင်အောင်ရေးသားလျှောက်ထားလေသည်။

သရေခေတ္တရာမင်းမှာလည်း အထင်တော်မှားပြီး နှင်မိသည့် မိဖုရားနောက်သို့ ဗိုလ်ထုနှင့်တကွ အခေါ်တော်လိုက်ခဲ့ရာ ယခု ငါးလိုက်ချောင်းဖျား ရိုးမတောင်တွင် မိသဖြင့် အသင်မိဖုရား ငါမင်းမြတ်မှားချေပြီ တိုင်းပြည်သို့ပြန်လည်၍ လိုက်ပါတော့ အဂ္ဂမဟေသီဘွဲ့ထူးဖြင့် အထူးတလည်ချီးမြှောက်ပါမည်ဟု ကတိထားလျက် မိဖုရားအား တိုင်းပြည်သို့ ပြန်လည်ခေါ်တော်မူ၏။

မိဖုရားကလည်း စိတ်လက်ညှိုးနွမ်း အထူးပင်ပန်းလျက် ရှိလေသဖြင့် အကျွန်ုပ်သည် တိုင်းပြည်သို့ မောင်တော်နှင့် အတူ ပြန်လည်လိုက်နိုင်ပါက ဤပန်းသည် မညှိုးနွမ်းပါစေနှင့်ဟု သစ္စာပန်းကိုစိုက်လေသည်။

ထို့ပြင်တဖြာ ရာဇာသခင် ဘုရင်မင်းထံ လိုက်နိုင်မည်မှန်ပါက ကျွန်တော်မ၏ လက်ဖြင့်ယက်သောရေသည် လုံးဝမထွက်ဘဲ ရှိပါစေ မလိုက်နိုင်ပါလျှင် လက်နှုတ်သည်နှင့် တခဏခြင်း စီးဆင်းထွေထွေထွက်လာစေသတည်းဟု သစ္စာဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ မြေကိုလက်ဖြင့် ယက်သည်တွင် ရေသည်လက်နောက်က ထွက်လိုက်လာပြီး စမ်းချောင်းသဖွယ် တမ္ဗဒိပတိုင်းနှင့် ရာမည နှစ်တိုင်းအကြား စီးဆင်းသွားလျက် လက်ျာဘက်ဌာန တောဘက်သို့ဖြတ်ပြီး အရှေ့သို့ စမ်းချောင်းတသွယ် စီးဆင်းသွားလေသည်။

ထိုသို့အခြင်းအရာများ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ညီမတော် စောနှင်းရည်က ဆက်သလိုက်သည့် သဝဏ်စာလွှာကို ဖတ်ရှုရသည့်အခါ ခမည်းတော် နတ်ရွာလားကြောင်း သိရှိရပြန်သဖြင့် အဖနှင့်ဝေးရကြောင်း ငြီးညူဘသလျက် နှလုံးကွဲ၍ ကံတော်ကုန်လေသည် သရေခေတ္တရာဘုရင်မင်းသည် ချစ်လှစွာသော မိဖုရားအလောင်းကိုကောင်းစွာသင်္ဂြိုဟ်လျက် လွမ်းစေတီတည်ခြင်း မိဖုရားအဓိဋ္ဌာန်သစ္စာပန်းညှိုးနွမ်းသည့် အဖြစ်ကြောင့် စွန့်ပြစ်ကြဲမြှောက် စမ်းရေပေါက်သည့်ဌာနကို ပန်းညှိုးစမ်းဟူ၍လည်းကောင်း လက်ဝဲ

ဘက်သို့ စီးဆင်းသည့် စမ်းချောင်းကို လက်လိုက်ချောင်းဟူ၍ လည်းကောင်း လက်ျာဘက်သို့ စီးဆင်းသည့်ချောင်းငယ်ကို ဖဝေး ချောင်းဟူ၍လည်းကောင်းအသီးသီးကမ္ဗည်းမော်ကွန်းစိုက်ထူလျှက် စိတ်နှလုံးမသာစွာဖြင့် တိုင်းပြည်သို့ တပ်တော်ခေါက်၍ ပြန်သည် တော်မူခဲ့လေသတည်း။

အမှာ။

ပျဉ်းမနားမြို့နှင့် ရွာကောက်အကြားရှိချောင်းမှာ ထိုစဉ် အခါက လက်လိုက်ချောင်း အမည်တွင်ခဲ့ရာ ကာလရွေ့လျော့ခဲ့ သဖြင့် ငါးလိုက်ချောင်းဟု ခေါ်တွင်ပါသည်။

ဖဝေးချောင်းဆိုသည်မှာလည်း လယ်ဝေးမြို့နယ် ရှမ်းစုကြီး ရွာအနီးရှိ ချောင်းဖြစ်၍ ကာလရွေ့ကြာသဖြင့်(ပလွေးချောင်း)ဟု အမည်နာမပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်လျှက် ပန်းညှိုးသည့်ဌာန စမ်းပေါက် ရာအရပ်ကို ပန်းညှိုးစမ်း (ယခုပန်းညိုစမ်း) ရွာကြီးအဖြစ် လယ်ဝေးမြို့နယ်အတွင်း တည်ရှိလျှက်ဖြစ်ပါသည်။

နန်းဘပေါ်မြို့မည် ကွယ်ပျောက်ခြင်း နှင့် တောင်ညိုဟု ခေါ်တွင်ခြင်း အကြောင်း။

သဝံငယ် နန်းစံ ၂၅ နှစ်ရှိလျှင် နတ်ရွာစံတော်မူသဖြင့် သားကြီး, မင်းလှရာဇာ နန်းတက်၏ ငါးလမျှသာကြာရှိပြီး သူပုန် များထကြွ သောင်းကျန်းသဖြင့် နှိမ်နင်းရန်ထွက်တော်မူရာ၌ အရေး နိမ့်ပြန်သဖြင့် ညီတော်သမိတ္တရာဇာ နန်းတက်၏။

ထိုမင်းသည် အသိဉာဏ် အမျှော်အမြင် နဲပါးသည့်ပြင် ယုတ်မာညစ်ညမ်းသည့်စိတ်နှလုံးရှိလေရကား မြို့တံခါးမှ ထွက်တော် မူပြီးလျှင် ရာဇပရိယာယ်ဖြင့်မှူးမတ်များအား ထွက်ပြီးသည့်တံခါးမှ တဖန် ပြန်လည်၍ ဝင်အပ်ပါမည်လောဟု အမေးတော်ရှိခြင်းကို

မှူးမတ်များက ၎င်း၏ ပရိယာယ်ကို နားမလည်ကြသဖြင့် ဝင်တော်မူသင့်ကြောင်း သံတော်ဦးတင်ကြလေသည်ကို ကောင်းပြီ မှူးတော်မတ်တော်များ နေခင်းအခါသော် ထပ်လောင်းနည်းနာ ပြင်ဆင်တင်လျှောက်သူပေါ်လာက ရွှေဒါးနှင့်လတ်လတ် ကား တင်၍သတ်မည်ဟု မိန့်တော်မှတ်လေ၏။

မှူးမတ်တို့လည်း ထူးဆန်းသည့်စကားပရိယာယ်ကို နားမလည်ကြသဖြင့် မင်း၏မယ်တော်ထံ ချဉ်းကပ်လျှောက်ထား စုံစမ်းကြရကုန်၏ မယ်တော် စောနှင်းရည်မိဖုရားမှာ ရာဇပရိယာယ်ကို နားလည်သဖြင့် သလွန်ညောင်စောင်းထက်ဝယ်စက်တော်မခေါ်နိုင် မပျော်မွိုင်တွေ ရှိလျက်နေရာ မင်းသားလာသည်ကိုမြင်လျှင် ကြာခြည်ကိုချလျက် အကျွန်ုပ်သည် မိတ္တဝစာရဏ ကံကို လုံခြုံစွာထိမ်းသိမ်းခဲ့ခြင်းမှန်ပါက ဤကြာခြည်သည် မ၍မရဘဲ ကျောက်တိုင်ကျောက်ခဲသို့ မြဲစေသတည်းဟု သစ္စာဓိဋ္ဌာန်ပြုလျက်နေ၏ မင်းသားလာ၍ ကြာခြည်ကိုမလေသော် ကျောက်တံတိုင်းကဲ့သို့ တည်နေသဖြင့် ရာဇမာန် ယစ်မူးလျက် လက်သုံးတော်ဒါးဖြင့် တအားခုတ်သော်လည်း မစုတ်မပြတ် သံကျောက်အလားသို့ ဒါးများသာကျိုးပဲ့လျက်ရှိချေ၏ မယ်တော်သည်လည်း ကြာခြည်အတွင်းမှ နေပြီး တရားဓမ္မဖြင့် ပြသဟောပြောသော်လည်း မင်းသားမှာ ယမ်းပုံတွင်ကျသည့်မီးပမာ ကာမဂုဏ် ရတက်မီးတောက်လျက် နားမထောင်ခြင်းသို့ရောက်လေရာ မိဖုရားအားလျော့လေရကား အဓိဋ္ဌာန်ကြာခြည်သည် လေခြည်လွင့်ပျောက် မှားခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့လေ၏ ထိုတခဏတွင် နန်တပေါ်တမြို့လုံး တောင်ဖုံး၍ အမြှိခံရလေသတည်း။

ထို့နောက် တောင်မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့ရာ ကာလရှည်ကြာခဲ့သဖြင့် တောင်ညို့ဟု ယခုတိုင် ပျဉ်းမနားနယ်စွန် အနောက်မြောက် ဌာနတွင် ထင်လျှားသည့် တောင်ညိုရွာအဖြစ် တည်လျက်ရှိပါကြောင်း။

★ အဇာတသတ်မင်း ဖြိုကျွင်းသက္ကရာဇ် ၁၁၅-ခုနှစ်တွင် မြို့ပျက်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

မိတ်ဖိတ်ရောင်စေတီတော်အား၊ ဒုတိယအကြိမ်ပြန်လည် ပြုပြင်သည့် သူဌေးယောင် အမတ်ကြီး၊ အလှူပွဲကြီး၊

ဟံသာဝတီ ဓမ္မစေတီမင်း၏ သားတော်, ဗညားရမ်းမင်းသည် ဟံသာဝတီ ရွှေနန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးစံတော်မူရာတွင် အလွန်ပင် စိတ်နှလုံးခက်ထန် အမျက်မာန် ကြမ်းကြုတ်သဖြင့် မင်းညီမင်းသား မှူးတော်မတ်တော် ဆွေတော် မျိုးတော်များကို အပြစ်ကြီးငယ် ရွေးချယ်ခြင်းမပြုတတ်ဘဲ တရားမဲ့ ကွပ်မျက်သတ်ဖြတ်ခြင်းကြောင့် အလွန်ထိတ်လန့်စွာ ခစားကြရကုန်၏။

ထိုမင်း၏ဘေးတော် ရာဇာဓိရာဇ် မင်းလက်ထက်တော် အခါဝယ် ပိုင်တရော်ရွာတွင် ဖွားရာဇာတိ တွထီးအမည်ရှိသော သူဌေးသည် ပိဋကတ် ဗေဒင် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာရေးခြားရှိသဖြင့် ရှင်စောပု ဘုရင်မကြီးလက်ထက်တွင် အမတ်ကြီးသက်တော်ရှည် ခန့်ထားလျက် ပြည်ထဲရေးရာ အ ဖြာ ဖြာ ကို တိုင်ပင်နှီးနှော သူကောင်းပြုခြင်းခံရသဖြင့် (သူဌေးယောင်) အမတ်ဟူ၍အရပ်ရပ်တွင် ကျော်ကြားလျက်ရှိပေ၏။

ဗညားရမ်းမင်း နန်းတက်သည့်အခါဝယ် အမတ်ကြီးမှာ စိတ်နှလုံးမချမ်းသာ များစွာရှိရကား ဤကြမ်းကြုတ်ရက်စက်သည့် မင်းအပါးမှာ ခစား၍မသင့်ပြီ အခွင့်လျော်စွာ တိမ်းလဲ့ခါဖြင့် မြန်မာဘုရင်ထံ ထွက်ပြေးရန် အကြံပြုလျက်နေ၏၊ ထိုချိန်ခါဝယ် အင်းဝပြည်မှာလည်း ရွှေနန်းကျော့ရှင် ဘုရင်နရပတိသည် တရားနှင့်အညီ မင်းပြုလျက်ရှိကြောင်းကို ကြားရသဖြင့်ဆွေမျိုးသားချင်း လူဦးရေ သုံး ဆယ့် နှစ် အိမ်ထောင်ခန့်နှင့် ဖယ် ရှောင် ထွက် ပြေး ခဲ့လေ၏။

ဟံသာဝတီပြည် ဓမ္မစေတီမင်းလက်ထက်တွင် ဝိနည်းတရားတော်၏ မလ ဘာတ ဖြစ်သော သိမ်ကို ဆံးဖြတ်စီစဉ်၍ ကိုးကယ်

ထားရင်းရှိသော ရဟန်းတော်ကြီးများကို သီဟိုဠ်သို့ ပို့ဆောင်ပြီး သိက္ခာသစ်တင်တော်မူစေ၏ ထိုသို့သိက္ခာသစ်တင်ပြီး ပြန်လာကုန်သော ဆရာတော်များထံတွင် သိက္ခာသစ်တင်သော အရှင်စန္ဒာဝရ မထေရ်သည် တပည့်တပန်း ရဟန်း ပရိသတ်တို့ကို ခွဲခွာလျက် သပိတ်သင်္ကန်းများကို ယူဆောင်ပြီး ကေဇာအကျင့်ဖြင့် ဒေသစာလှည့်ခဲ့ရာ နန့်တပေါ်ခေါ် တောင်ညိုအရပ် အရှေ့တောင်ရှိ နယ်သတ်မှတ်တိုင် အုဠ္ဂုလိုင်နှင့် စေတီတော်၏ မြောက်ဘက်တွင် သမထ အာရဏ္ဏခံတန်ဆောင်းကြီး၌ သီတင်းသုံးလျက် ပြူကမ်းယံလူမျိုးများထံမှ ဆွမ်းခံမှီတင်းလျက်ရှိလေ၏။

ဟံသာဝတီပြည်မှ တိမ်းရှောင် ထွက်ပြေးလာခဲ့သည့် သူဌေးယောင် အမတ်ကြီးနှင့်တွေ့ဆုံမိကြပြီး ဝမ်းမြောက်ရွှင်မော ဟောပြောတိုင်ပင်လျက် မိမိတို့ဘောအရပ်တွင် အန္တရာယ်မရှိသည်ကို မြော်မြင်ချင့်ချိန်လျက် ပြူကမ်းယံလူမျိုးတို့ကို စုစည်း၍ မဟာဂါမကြီး တည်ထောင်ကြလေသည်၊ သူဌေးယောင် အမတ်ကြီးမှာလည်း ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်မြတ်နိုးသူ ဖြစ်ရကား အထက်ကာလ နန့်တပေါ်မြို့ ဒုတိယဘုရင် မော်ဇော်ကန္နမင်း တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သော ဖိတ်ဖိတ်ရောင် စေတီတော်နှင့် နယ်သတ်မှတ်တိုင် အုဠ္ဂုလိုင်တို့မှာ ကာလမြင့်ရှည် ပြိုပျက်ဟောင်းနွမ်း ဆူးခြုံများဖုံးလွှမ်းလျက် ရှိနေသည်ကို ခုတ်ဖြတ်ဖယ်ရှား ကျူးဆွသုတ်သင်ကြပြီးလျှင် ဥာပနာအနက် ၁၈ တောင် အမြင့်ငါးတောင်ရှိသည့် သလဲဖြူနှင့်ပြီးသော ပြဿာဒ်အတွင်း၌ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ ပင့်ဆောင်လာခဲ့သည့် ဓါတ်မြတ်တော်တဆူ သုဝဏ္ဏဘူမိ သထုံပြည်မှ ပင့်ဆောင်ရရှိခဲ့သည့် ရွှေအဆင်းရှိ ဓါတ်မြတ်လေးဆူ ပဲခူးမြို့မှ ပင့်ဆောင်ခဲ့သည့် ပဲနောက်လုံးပမာဏဖြူသောအဆင်းရှိသည့် ဓါတ်မြတ်လေးဆူ ပေါင်း ၉ ဆူ (ကိုးဆူ)တို့ ရတနာ[illegible]

တို့ ထားခဲ့သော ရွှေဧယာဉ်ပေါ်တွင် တရနာ ကိုးပါးတို့ဖြင့် စီချယ်အပ်သည့် ပြဿာဒ်တော်ကိုတင်လျက် ဌာပနာပြီးလျှင် စေတီတော်ကို ပြန်လည် တည်ထားကိုးကွယ်ကြလေသည်။

ရှေးကျောက်စာကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရသဖြင့်လည်း မူလ ကျောက်စာအရ ကုန်းတော်ကို အဘယသုပ္ပတိကုန်းတော် ဖိတ်ဖိတ်ရောင် စေတီတော်ဟူ၍ ဘွဲ့မည်တော် တွင်လေစေသတည်း စေတီတော်၏ ထီးတော်ပါး၌ ရုပ်ပွားတော်အသွင်ကို မကြာမကြာ ဖူးမြင်ကြရကုန်၏၊ ဘုရား၏ တောင်မျက်နှာတွင် ဗိတ္တိဘောဟူသော ရွာငယ်ရှိပြီး အနောက်အရပ်တွင် လူနေအစုစုများစွာရှိ၏၊ မြောက်အရပ်တွင် အရှင်စန္ဒာဝရ မထေရ်၏ ကျောင်းရှိပြီးလျှင်စေတီတော် သို့ ကူးသန်းသော မြေစောင်းတန်းရှိ၏။

ထိုစောင်းတန်းဦးဘုရား၏ ရင်ပြင်တော်၌ သာသနာ စောင့်နတ်မင်းအား အုဋ္ဌဂူလိုင်နှင့် ကိုးကွယ်၏ ကျောင်း၏ အနောက်မြောက် တာ, မြောက်ဆယ်ကွာတွင် အိမ်ခြေ နှစ်ရာကျော်ဖြင့် " အမတ်ကြီးရွာ " တည်ရှိလေသည်၊

အရှေ့တောင်အရပ်တွင် ရေလွှမ်းမိုးသဖြင့် လူတို့မနေ နိုင် အင်းအိုင်တို့များပြားလျက် လယ်ယာအနည်းငယ်မျှ လုပ်ကိုင်ကြရလေသည်၊

ကျောင်း၏မြောက်ဘက် စမ်းချောင်းထိပ်ဦး၌ အရှင်စန္ဒာ ဝရမထေရ် ဝါတွင်းသုံးလ ဆောက်တည်သော တောကျောင်း ရှိရာ ၎င်းကို ရက္ခမူတောင်ဟုခေါ်သည် အရှင်စန္ဒာဝရ မထေရ် စုတေမည်ရှိရာ နတ်တို့ ကိုယ်တိုင်ပြလျက် တရားဟောတော်မူပါ တောင်းပန်လာ၍မထေရ်သည် ဝေဒနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားလျက် သခ်ဳပနယ အဘိဓမ္မာနှစ်ဆဲ့လေးပစ္စည်းကို ဟောသဖြင့် နတ်တို့ သာဓု သုံးကြိမ်ခေါ်ပြီး ကွယ်သည့်အခါ အရှင်စန္ဒာဝရမထေရ်

[illegible]

တပည့် ဇောတိပါလ ပဉ္စင်းပျိုဆက်ခံ၍ ဆရာတော်ကို ကောင်းစွာ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းအမှုပြုပြီးလျှင် ရက္ခမူတောင်တွင် အရိုးစေတီပြုတော်မူ၏၊ ထိုအခါဝယ် သက္ကရာဇ် ၈၅၈ – ခုနှစ်ရှိပြီ ဖြစ်ကြောင်း စာဟောင်းများတွင် တွေ့ရှိသောဟူ၏။

ဘုရားပျက်များကို ပြုပြင်ရသည့် အကျိုးတရားကို ဝတ္ထုသာဓကဖြင့် ပြပေအံ့။

ဤကမ္ဘာမှ ပြန်လှန်ရေတွက်ခဲ့သည်ရှိသော် ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက်က ဖုဿဘုရား ထင်ရှားဖြစ်တော်မူလေ၏။

ထိုဖုဿဘုရား သာသနာတော်အတွင်း တကာတယောက်သည် တောကြီးအလယ်တွင် ဆင်များဖျက်ဆီးသဖြင့် ခြုံနွယ်ပိတ်ပေါင်း သုံးများ အုပ်ဖုံးနေသည့် စေတီပျက်တဆူအားတွေ့မြင်ရသည့်အခါ ဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်တော်ကို နှလုံးသွင်းလျက် ရှင်းလင်းပယ်ဖြတ် သင့်လျော် လျောက်ပတ်အောင် အင်္ဂြေအင်္ဂါတော်တို့ဖြင့် ချောမော သပ္ပါယ်စွာ ပြုပြင်ခဲ့ဘူးသော ကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့် သေလွန်သည့်အခါ စကြဝမင်း တဆယ့်ခြောက်ကြိမ် လူ့စည်းစိမ် နတ်စည်းစိမ်များကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ခံစားစံစားပြီးမှ အဆုံးဘဝတွင် ရှင်တော်ဂေါတမမြတ်စွာ လက်ထက်တော်အခါဝယ် ပဋိသမ္ဘိဒါ စသော ဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံစွာ ရဟန်းဖြစ်လာ၍ ရှေးရှေးသော ဘဝကဘုရားပျက် စေတီတော်ပျက်အား ပြင်ဆင်ခဲ့ဘူးသော ကောင်းမှုကြောင့် (ခဏ္ဍပုလ္လိယ) မထေရ်ဟု ထင်လျှားဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူဘူးကြောင်း အပဒါန်ပါဠိတော်၌ လာသည်။

ယင်းသို့ ဘုရားဟောတော်မူသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ ဘုရားပျက်ကို ပြင်သောသူတို့မှာလည်း ခဏ္ဍပုလ္လိယ မထေရ်ကဲ့သို့နိဗ္ဗာန်ရွေပြည်မြတ်သို့ လမ်းတက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သုဝဏ္ဏရွှေဘုံ — သထုံနေပြည်တော်သို့
ရဟန္တာသခင်, ရှင်အရဟံကြွလာတော်မူစဉ်
ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့သော
လောကီ—လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာအကျိုး ပွားတိုးရာမှန်
ရှင်အရဟံ ၏
ပုတီးစိပ်နည်း နိသျှည်းနှင့် ၎င်းပေါ်ပေါက်လာပုံ
အကြောင်းစုံစာတမ်း။

စစ်ကိုင်းမြို့ တောင်ခြေ၊ တခုသောချောင်၌ အမည်အားဖြင့် မကျော်ကြားလိုသော ဆရာတော်တပါး တရားအားထုတ်တော်မူနေစဉ်၊ တနေ့သောအခါ ညနေ ၅-နာရီခန့် အချိန်တွင်၊အသက် အရွယ်အားဖြင့် (၃၀) ရွယ်ရှိ၊ ရုပ်ရေ ရူပကာယ တင့်တယ်သော မိန်းကလေးတဦးသည် ကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်လာသည်ကိုဆရာတော် သည် အဝေးမှ တွေ့မြင်လေရာ၊ ဝိသဘာဂ အာရုံဖြစ်၍ စကား မပြောလိုသဖြင့် ကျောခိုင်း မျက်နှာလွှဲပြီးနေတော်မူ၏။ထိုသူငယ်မ လည်း ၃ မိနစ်ခန့်မျှနေပြီး ဦးချကန်တော့ ပြန်သွားလေသည်၊ ထိုနည်းတူစွာ ၇-ရက်ခန့်မျှ အချိန်မှန်စွာ ရောက်ရှိလာသဖြင့်၊ (၇) ရက်မြောက်နေ့၌၊ ဆရာတော်က အကြံဖြစ်သည်မှာ ဤသူငယ်မသည် အရေးကြီးသည့် တစုံတခုသော အကြောင်း ကိစ္စရှိ၍သာ လာခြင်းဖြစ်ပေမည်ဟု သဘောပိုက်တော်မူပြီး၊ လာ ရောက်ခြင်းအကြောင်းရင်းကို မေးမြန်းရာတွင် အရှင်ဘုရားကို ဖူးမျှော်လို၍ လာပါသည်ဘုရားဟု လျှောက်ထားပြီး၊ ဆရာတော် ဘုရားသည် သက်တော်,ဝါတော်များ ဘယ်လောက်ရှိပါပြီလဲဘုရား ဟု လျှောက်ထားသောအခါ၊ ဆရာတော်ဘုရားလည်း အသက် သိက္ခာများကို ပြန်ကြား အမိန့်ရှိပြီးနောက်၊ ဒါယိကာမကလေး၏ အသက်ကို မေးမြန်းရာတွင် တပည့်တော်သည် သထုံပြည် မနူဟာ မင်းကြီး ပေါက်ဖော် အနော်ရထာမင်း သိမ်းယူသော နေ ဟာ

တပည့်တော်တို့ အိမ်ထောင်ကျတဲ့ နေ့ပါဘဲဘုရားဟု လျှောက်ထားလေသည်၊ ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားက သည်လိုဆိုလျှင် ဒါယိကာမလေး၏ အသက်သည် အတော်ကြီးပြီပေါ့ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၍၊ ဘယ်လိုဆေးကောင်း, ဝါးကောင်းများကို မှီဝဲရပါသလဲလို့ အမိန့်ရှိသောအခါ၊ ဆေးကောင်း, ဝါးကောင်း ရယ်လို့တော့ အထူးမမှီဝဲရပါဘူးဘုရား သထုံပြည်နှင့် ပေါက္ကံပြည်ကို ရဟန္တာသခင် (ရှင်အရဟံ) ကြွလာစဉ်အခါက ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူခဲ့တဲ့ ပုတီးစိပ်ကိုဘဲ နေ့စဉ်ယုံကြည်စွာ စွဲ မြဲ ပြီး စိပ်တာပါဘဲဘုရားဟု လျှောက်ထားလေသည်၊ ထိုအခါ ဤပုတီးစိပ်ပုံ, စိပ်နည်းနိသျှည်းကို ဆရာတော်အား လှူလို့ရမည်လားဟု အမိန့်ရှိပြန်ရာ၊ ဆရာတော်ဘုရားကို လှူလို၍ လာရောက်သည်မှာ ဤနေ့ပါ (၇) ကြိမ်ရှိပါပြီဘုရားဟု လျှောက်ထားပြီးနောက် အောက် ပါ ပုတီး စိပ်နည်းကို လှူဒါန်းလေဘော့၏။

ပုတီးစိပ်နည်း နိသျှည်းကား။

(၁) ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ နာမရူပံ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ။
(၂) ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ နာမရူပံ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ။
(၃) သံဃံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ နာမရူပံ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ။
(၄) ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံသရဏံ၊ ဂစ္ဆာမိ၊ နမာရူပံ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ။
(၅) အနန္တံပသဝံဗုဒ္ဓံ၊ အနန္တံဂေါစရံဓမ္မံ၊ အနန္တံ အရိယံ သံဃံ၊ အနန္တံ ဗောဓိမုတ္တမံ။

ဤ ၅-ပုဒ်ဆုံးမှ ပုတီးတလုံးချ၍ သက်စေ့အောင်ယုံကြည်စွာ နေ့စဉ်စွဲပြီး အမြဲစိပ်ပါက အသက်ရှည်ခြင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုး

အာနုဘော် ကြီးမြတ်ခြင်း၊ ကြက်သရေမင်္ဂလာ တိုးတက်ခြင်း၊ ကြံတိုင်းအောင်၍ ဆောင်တိုင်းပြီးမြောက်ခြင်း၊ အစရှိသော လောကီ အကျိုးတရားတို့နှင့်တကွ လောကုတ္တရာ အကျိုးထူးတို့ကို ရရှိပါ၍ ယုံကြည်စွာ စိပ်တော်မူပါဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်၏ ခင်ပွန်းသည်ပင်လျှင် မယုံတယုံ စိပ်ခါမျှဖြင့် အသက်[၁၅၀] နေပြီး သွားရပါသေးသည်ဘုရားဟု လျှောက်ထားပြီး အထက်ပါ ပုတီး စိပ်နည်းကို လှူဒါန်းလေ၏။

လှူဒါန်းပြီးသောအခါ ဆရာတော်က, သင်ဒါယိကာ မလေးမှာ ယခုအခါ ဘယ်ပညာဖြင့် အသက်မွေးမြူပါသနည်းဟု မိန့်ကြားပြန်ရာ၊ တပည့်တော်မမှာ ဆန်ကလေးများကို ရောင်းချ ပြီး အသက်မွေးပါသည်ဘုရားဟု လျှောက်ထားလေလျှင်၊ ဆရာတော်က တဖန်,ဆန်တမျိုးရောင်းရုံနှင့် အလုံးစုံပြည့်စုံရဲ့လား ဟု မိန့်ကြားပြန်ရာ ဆန်ဟာရှေးဦးတကြိမ်ပင်ဝယ်ယူရပါသည်ဘုရား ဆန်လည်း လျော့သွားခြင်း မရှိသည့်ပြင် ဆန်ဝယ်သူတို့ကလည်း ဆန်ဘိုးထက်မက တိုး၍ ပေးသွားကြပါသည် ဘုရားဟု လျှောက် ထားပြီး ဦးချပြန်သွားလေတော့၏။

ထို့ကြောင့် ဤပုတီးစိပ်ကို ယုံကြည်စွာ စိပ်ကြပါလျှင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နေ့စဉ် စီးဖြန်းသည်မည်ခြင်း၊ သရဏဂုဏ် သုံးပါးနှင့် အရဟံဂုဏ်များကို ပွားများ အားထုတ်သည်မည်ခြင်း၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးကို သိမ်းဆည်း၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတဲ့ လက္ခဏာရေးသုံးပါး ဝိပဿနာတရား များကို ပွားများသည် မည်သောကြောင့် ကပ်ဆိုးဘေးဆိုးနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့နေသော ခေတ်ဖြစ်၍ ကြီးသည် ငယ်သည်ဟု သဘောမထားကြဘဲ ဘုရားဘက်က အသက်ရှည်၊ တရားဘက်က အမျက်ပြေ၊ သံဃာဘက်တော့ အခက်ဝေတယ် ဆိုတဲ့အတိုင်း

နိဗ္ဗာန်ကို ရည်ရွယ်စိတ်ထား နှလုံးပွား၍ အမြဲစိပ်ကြလေတော့၊ အမျိုးသား-အမျိုးသမီးအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့။

သာသနာတော် ၂၄၉၈။ မြန်မာကောဇာ ၁၃၁၆-ခု။ ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ စတင်ကျင်းပသော (ဆဋ္ဌသံဂါယနာ) ပဋ္ဌမသန္နိပါတမှ ပြန်ကြွလာသော ဆရာတော်တပါးထံမှ ရရှိသော မူရင်းအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ရှင်အရဟံ) ၏ ပုတီးစိပ်နည်းနိသျှည်း အနက်ကား။

၁။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ အနတ္တာ၊ အစိုးမရ ကိုယ်မဟုတ်။

၂။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်မြတ်ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ အနတ္တာ၊ အစိုးမရ ကိုယ်မဟုတ်။

၃။ သံဃံ၊ သံဃာတော်မြတ်ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ အနတ္တာ၊ အစိုးမရ ကိုယ်မဟုတ်။

၄။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်မြတ်ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံဃံ၊ သံဃာတော်မြတ်ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ အနတ္တာ၊ အစိုးမရ ကိုယ်မဟုတ်။

၅။ ဗလဝံ၊ အားတော်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဗုဒ္ဓံ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနန္တံ၊ အနန္တ တန်ခိုးတော်တည်း။ ဂေါစရံ၊မင်္ဂဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်မြတ်သည်။ အနန္တံ၊ အတိုင်းမသိ တန်ခိုးတော်တည်း။ အရိယံ၊ အရိယာဖြစ်သော။ သံဃံ၊ သံဃာတော်သည်။ အနန္တံ၊ အတိုင်းမသိ တန်ခိုးတော်တည်း။ ဗောဓိမုတ္တမံ၊ မြတ်သော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတော်သည်။ အနန္တံ၊ အတိုင်းမသိ တန်ခိုးတော်သည်း။

အနက်ပြီး၏။

သေမင်း မမြင်သည့် ဒေသနာတော်၊

ယထာ ပုဗ္ဗုဠကံ ပဿေ၊
ယထာ ပဿေ မရီစိကံ။
ဧဝံ လောက မဝေက္ခန္တံ၊
မစ္စုရာဇာ န ပဿတိ။

ပုဗ္ဗုဠကံ၊ ရေပွက်ကို။ ပဿေ ယထာ ဖြစ်၍ဖြစ်၍ ပျက်၏ ပျက်၏ဟု ရှုမြင်သကဲ့သို့ရင်း။ မရီစိကံ၊ မျက်လှည့်နှင့် တံလျှပ်ကို။ ပဿေ ယထာ၊ ထင်တိုင်း မဟုတ်ဟု ရှုမြင်သကဲ့သို့ရင်း။ လောကံ၊ ခန္ဓာတည်းဟူသော လောကကို။ ပဿေ၊ မပြတ်ရှုကြည့်နေရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဝေက္ခန္တံ၊ မပြတ် ရှုနေသောသူကို။ မစ္စုရာဇာ၊ သေမင်းသည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်နိုင်။

ဤဘုရားပေးသော ဒေသနာအတိုင်း ရှုသဖြင့် ရဟန်းငါးရာ

ရေပွက်သည် ဖြစ်၍ ပျက်၏၊ တံလျှပ်နှင့် မျက်လှည့်သည် ထင်တိုင်းမဟုတ်ဟု အမြဲမပြတ် ရှုနေသူကို သေမင်းမမြင်နိုင်။

သေမင်း မတွေ့တဲ့ နေရာသို့။

ဖေဏူပမံ ကာယမိမံ ဝိဒိတွာ၊
မရီစိဓမ္မံ အဘိသမ္ဗုဓါနော။
ဆေတွာန မာရဿ သပုပ္ဖကာနိ၊
အဒဿနံ မစ္စုရာဇဿ ဂစ္ဆေ။

ဣမံ ကာယံ၊ ဤကိုယ်ကို။ ဖေဏူပမံ၊ ရေမြှုပ်အမျိုး အကျိုးမဖြစ် အနှစ်မရ ကာလမရှည် ပျက်တပ်သည်ဟု။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ မရီစိ ဓမ္မံ၊ တံလျှပ်အတူ ယူ၍မရ အထင်မျှသာ ဖြစ်၏ဟု။ အဘိသမ္ဗုဓါနော၊ ကောင်းစွာသိသည် ဖြစ်၍။ မာရဿ၊ မာရ်မင်း၏။ သပုပ္ဖကာနိ၊ ပန်းမာလ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော တေဘူမကာ၊ ဝဋ်တို့ကို။ ဆေတွာန၊ ဖြတ်တောက်၍။ မစ္စုရာဇဿ၊ သေမင်း၏။ အဒဿနံ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်ရာ ပြည်ခေမာသို့။ ဂစ္ဆေ၊ ရောက်၏။

(လိုရင်းအချုပ် နာမ်, ရုပ် ဖြစ်ပျက် မပြတ်ရှုရန်။)

ပုတီးစိပ်နည်း နိဿျည်းနှင့် ပေါ်ပေါက်လာပုံအကြောင်းစုံ စာတမ်း ပြီးပါ၏။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၅၉—ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလအတွင်း ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ပြည်လုံးကျွတ် နိုင်ငံတော် ကြံ့ခိုင်ရေး ညီလာခံသဘင်ကြီးသို့ တက်ရောက်ရာမှ ရရှိခဲ့သည့် တ္တာလက်ဆောင် စာအုပ်များအနက် အလှူရှင်တဦး ရိုက်နှိပ် လှူဒါန်းသော (ပုတီးစိပ်နည်း နိသျှည်း) စာအုပ်ငယ်ကို လူထု များ ကုသိုလ်တရား ပွားများနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်ချက် မှန် မှတ်သည့် စေတနာဖြင့် ဤဖိတ်ဖိတ်ရောင် ဘုရားကြီးသမိုင်းတွင် ဖြည့်စွက် ထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဖြူးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(မူလ အလှူရှင်၏ စာအုပ်ငယ် စာမျက်နှာ (၅) ဤစာအုပ် စာမျက်နှာ ၃၀-ပါ) အညွှန်းအတိုင်း နေ့စဉ်စွဲ၍ အမြဲပုတီးစိပ်နိုင် ပြီး (ကပ်) အမျိုးမျိုးတို့မှ ကျော်နင်း လွတ်ကင်းကြလျက် လိုအင်ဆန္ဒ တစမကျန် ပြည့်ဝ၍ ကိုယ်စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံးနိုင်ကြ ပါစေသောဝ်။

အလုပ်သဘောဆိုသည်မှာ စွမ်းစွမ်းတမန် အမှန်ဧကန် ပြုလုပ်မှသာလျှင် လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာအကျိုး တိုးပွား နိုင်သည်ကို သတိရှိကြပါ။

၁၃၂၂—ခုနှစ်။ နယုန်လဆန်း (၈) ရက်။

" ဆုတောင်း "

ဤသမိုင်းစာအုပ်ကို ဝယ်ယူ၍ ဖိတ်ဖိတ်ရောင်စေတီတော် မြတ်အား ပြန်လည်မွမ်းမံ ပြုပြင်ရန် အလှူတော်ငွေ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းကြသော ကုသိုလ်ရှင် သူတော်စဉ်အပေါင်းတို့သည် ကြောင့်ကြခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ငရဲကင်းကွာ လိုရာဆန္ဒတစ မကျန် ပြည့်စုံကြလျှက် လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော အကျိုးကျေးဇူးတို့ဖြင့် မြတ်နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်နန်းသို့ လွယ်ကူစွာ တက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေသတည်း။

တားမြစ်ချက်။

ဤသမိုင်းအား ထုတ်ဝေသူ၏ သဘောတူညီချက်မရရှိဘဲ တဆင့်ကူးယူပုံနှိပ်ခြင်းနှင့် ဓာတ်လမ်း ဓာတ်ကွက် ဖန်တည်း၍ ပြဇာတ် ကဇာတ် ခင်းကျင်းကပြခြင်း ရှုပ်ရှင်ရိုက်ခြင်း ဝတ္ထုရေးခြင်းတို့ကို အထူးတားမြစ်ပါသည်။

(ပုံ) ကိုလေး။
ထုတ်ဝေသူ။